

Toespraak van de heer Stefan Ector, kabinetschef van minister Guy Vanhengel

*Mijnheer de voorzitter,
Mijnheer de burgemeester,
Schepenen van sport,
Dames en heren,
Beste sportvrienden,*

U weet dat politiek Vlaanderen de laatste weken en dagen behoorlijk op zijn kop heeft gestaan door de Visa-rel die vanuit het naburige Antwerpen is uitgedijd tot op het Brusselse Martelarenplein en daar heeft gezorgd voor een ministerwissel. Of hoe de sjakosj van een Antwerpse schepen kan leiden tot een nieuwe portefeuille voor een Vlaams minister.

Net op dit moment legt die nieuwe Vlaamse minister de eed af in het Vlaamse parlement en het behoort tot de geplogenheden dat al zijn collega-ministers daarbij aanwezig zijn, waardoor minister Vanhengel niet naar dit congres kon komen. En voor diegenen onder u die hiervoor andere redenen bevroeden: hij is geen nieuw kostuum gaan passen.

Hij heeft mij dan ook gevraagd de toespraak te houden die hij zelf hier heel graag had uitgesproken. Die eer komt mij nu toe en ik zal proberen dat met evenveel verve te doen zoals dat van een minister met een groot sporthart mag verwacht worden. Overigens sinds de minister deze portefeuille erbij heeft zien we hem op het kabinet nooit meer.

Overdag heeft hij, begrijpelijkerwijze, zijn parlementaire werk, 's avonds en in de weekends evenwel is hij nu steeds ergens ten velde om één of andere sportactiviteit te ondersteunen. Hijzelf zegt erover dat hij helemaal opgaat in zijn nieuwe bevoegdheid en het een verademing noemt, zoals u waarschijnlijk wel uit de pers heeft kunnen vernemen.

Op 3 juli van vorig jaar dus is minister Guy Vanhengel aangetreden als Vlaams minister van sport. Voor het eerst sinds lange jaren kreeg de Vlaamse sportwereld daarmee nog is echt een volwaardige, unieke minister van sport. Voordien was sport altijd een aanhangsel bij andere bevoegdheden en dit valt onder meer te illustreren door de cijfers die mijnheer de voorzitter daarstraks getoond heeft.

Wij wisten vanaf het eerste moment en van bij de eerste contacten die we hadden in de sportwereld dat alleen al de persoon van Guy Vanhengel hoge verwachtingen opwierp. Eindelijk zou dat sportbeleid niet meer "dat aanhangsel" zijn van het cultuurbeleid maar zou het een eigen, specifieke invulling kunnen krijgen, eigen aan de structuur, de werking en de dynamiek van de sportsector, welke grondig verschilt met die van het culturele werkveld. Hoge verwachtingen scheppen ook een grote verantwoordelijkheid.

Dit bijzondere gegeven, waarbij door die samenloop van omstandigheden een volwaardige minister van sport in functie kwam, konden we aangrijpen om aan geheel Vlaanderen – en zeker aan politiek Vlaanderen – het maatschappelijk

belang van de sportwereld te onderstrepen, in de hoop dat zij bij een volgende regeringsvorming als een volwaardig beleidsdomein zou worden beschouwd om aldus de politieke en financiële waardering te krijgen die zij verdient. Een unieke kans die we niet zouden laten liggen: het was erop of eronder. We hebben gedaan wat we het meest verstandig achtten: om te beginnen hebben we tientallen mensen ontmoet om ermee te spreken, te luisteren, te discussiëren en vervolgens – en ik geef toe dat dit één van de meest leuke aspecten van onze job is – hebben we ons ondergedompeld in die boeiende wereld die het actieve sportgebeuren in Vlaanderen is. We hebben geprobeerd te achterhalen wat de sterkere en zwakkere kanten zijn en op welke manier we vanuit de Vlaamse overheid konden helpen om de Vlaamse sportsector als geheel een stap vooruit te laten zetten.

Laat ik beginnen met de belangrijkste conclusies van die eerste werkmomenten aan u voor te leggen. De eerste conclusie, die zeer eenvoudig lijkt maar die tegelijkertijd zo moeilijk te realiseren valt en iedereen hier in de zaal die politieke verantwoordelijkheid draagt – en per definitie langs alle kanten bestookt wordt met vragen en eisen die allemaal even prangend en dringend zijn – zal dit zeker en vast begrijpen: **prioriteiten stellen.**

Waarom prioriteiten?

Eén: omdat we slechts over anderhalf jaar beschikken om tegemoet te komen aan die enorme verwachtingen vanuit het werkveld.

Twee: omdat we een mooie, boeiende en maatschappelijk zeer belangrijke bevoegdheid hadden

REFERATEN DAG 1

geërfd van onze voorgangers, maar geenszins het budget dat in verhouding stond tot het belang en de omvang ervan.

De voorzitter heeft gelijk als hij met zijn cijfers nadrukkelijk bewijst dat de sportbudgetten in Vlaanderen ondermaats zijn. Ik zal u hier niks nieuw vertellen als ik stel dat de voorganger van de huidige minister eerder zijn tijd en energie – en dus ook zijn centen, besteedde aan cultuur met de grote en de kleine "K", dan aan sport. Waardoor de voortgang van middelen voor de sport kleiner is geweest dan deze van de andere beleidsdomeinen.

Wie dan een beetje realistisch aan beleid wil doen en geen valse verwachtingen wil scheppen begrijpt het dus al snel: prioriteiten stellen en keuzes maken. En om die keuzes te evalueren en te maken, is het altijd goed om de "back-to-basics" filosofie te hanteren: *voor wie werkt een minister van sport? Werkt hij ter eer en glorie van zijn diensten: zijn administratie, het BLOSO? Of voor de tientallen sportdiensten die we rijk zijn? Of moet hij zich eerder richten naar de sportfederaties? Of naar "zijn" schepenen van sport?*

Het antwoord op deze vraag heeft onlangs in koeien van letters te lezen gestaan in een zeer interessante brochure die een Vlaamse kwaliteitskrant over de sportsector publiceerde en waarin middels cijfers en statistieken de Vlaamse sportwereld en de sportactiviteit van de modale Vlaming wordt blootgelegd.

Eén op vijf Vlamingen blijkt aangesloten bij een sportclub. Eén op vijf Vlamingen van alle leeftijden, van alle sociale klassen, van alle politieke en godsdienstige overtuigingen, van alle origine, kortom gewone mensen zoals u en ik, doet met andere woorden op een min of meer regelmatige basis, ieder op zijn of haar niveau, ieder binnen zijn favoriete discipline, in Vlaanderen in clubverband aan sport.

Hoe verschillend de invulling ook is die al die mensen aan hun sportieve activiteiten geven, ze hebben allemaal één ding gemeen: ze doen aan sport in clubverband. Ze maken deel uit van één van de meer dan vijftienduizend sportclubs die Vlaanderen rijk is en waarvan er al een flink deel in deze gemeente gevestigd zijn.

Naast die twintig procent georganiseerde sportbeoefenaars zijn er nog eens zoveel niet-georganiseerde sportbeoefenaars en ook deze groep mensen verdient onze aandacht. Maar staat u mij toe om binnen het kader van dit congres hier niet verder op in te gaan.

Die twintig procent georganiseerde sportbeoefenaars *daar is het ons om te doen*. Zij hebben de keuze gemaakt om aan sport te doen en niemand in deze zaal moet overtuigd worden van het feit dat het nog steeds een van de beste en gezondste manieren is om zijn vrije tijd aan te besteden. Bovendien hebben zij ook de keuze gemaakt om zich aan te sluiten bij een sportclub. En het is precies deze georganiseerde manier van sporten die heel wat voordelen biedt. De sportieve voordelen kent u allemaal: de begeleiding is beter, men doet regelmatig aan sport, men blijft ook aan sport doen, van een groep gaat een motiverende kracht uit om intensiever te sporten,... Maar er zijn ook nog andere redenen dan de sportieve om het sporten in clubverband aan te moedigen. Een club is een sociaal gegeven. In een tijd dat meer en meer mensen in zichzelf gekeerd zijn, creëren de sportclubs een ontegensprekelijke meerwaarde in onze samenleving. Jonge mensen leren er samenleven, ze leren er waarden en normen die van wezenlijk belang zijn om onze samenleving draaiende te houden. De sportclub biedt vaak het sociale weefsel waaraan we nood hebben en zonder welke we in feite maar zielige wezens zouden zijn. We zeggen het soms graag met een boutade: *een beetje zuur in de benen is de beste*

manier om de verzuring in de samenleving te bestrijden.

Dit maar om te onderstrepen dat de minister van sport zich voorgenomen heeft om in de (korte) tijd die hem nog rest in deze legislatuur, **op de eerste plaats** te werken voor die twintig procent Vlamingen die georganiseerd sporten en de vijftienduizend sportclubs die dit mogelijk maken. Dit voornemen werd trouwens al meteen kracht bijgezet door de nieuwe BLOSO-campagne: *"Bij een sportclub zit je goed"* die dit jaar op kruissnelheid komt en waarbij ook een beroep gedaan wordt op de sportclubs om die campagne mee vorm te geven.

Om even terug te keren naar mijn uitgangspunt, namelijk dat we in het beleid duidelijke prioriteiten willen leggen, kan ik resumeren dat ik in het voorgaande al de prioritairere doelgroep in het sportbeleid heb aangegeven. Ik heb er hier ook bewust voldoende de nadruk willen op leggen omdat dit nogal wat consequenties inhoudt voor de concrete beleidsplannen. Eén van deze consequenties is dat deze minister van sport geen beleidsbeslissingen zal nemen waarbij de overheid in de plaats treedt van deze actieve, dynamisch georganiseerde sportsector. Het zou wel compleet idioot zijn om enerzijds barbecue-checks te geven of gratis openbaar vervoer te organiseren om mensen uit hun huis te krijgen en niet te willen leren wie hun burens zijn en in welke samenleving of gemeente ze wonen, om dan anderzijds tegelijkertijd een ontzettend brede en belangrijke sportsector, waarin dit sociaal gegeven op een spontane – meestal nog vrijwillige en in ieder geval supergezonde manier tot stand komt – te ondermijnen door er overheidsinitiatieven naast te plaatsen.

Het sportbeleid zal er in de eerste plaats op gericht zijn om de sportsector zelf beter, comfortabeler en kwaliteitsvoller te laten werken. Of om het met de woorden te zeggen

REFERATEN DAG 1

die in onze middens beter begrepen worden: het beleid van deze minister van sport is op de eerste plaats voorwaarden scheppend en dat zal het ook blijven.

Binnen de beeldspraak van dit congres gesteld betekent dit dat wij de samenwerking tussen gemeente, scholen en clubs niet als een driehoek willen uittekenen maar wel als een Olympisch podium waarbij de sportclubs en hun leden op het bovenste trapje staan. In een driehoek wordt immers verkeerdelijk de indruk gewekt dat het om drie evenwaardige partners zou gaan die samenwerken om het lokale sportbeleid te organiseren en te laten opbloeien. In de praktijk gaat het hier evenwel niet om evenwaardige partners: het gaat over twee partners die beroep kunnen doen op professionele krachten en op overheidsbudgetten terwijl de derde partner quasi volledig draait op vrijwilligerswerk. Dergelijke driehoeken beginnen met drie hoeken maar eindigen al te vaak in een plat vlak waarbij de vrijwilligers ontmoedigd hebben afgehaakt. Nu reeds vangen we signalen op van clubs die steen en been klagen omdat gesubsidieerde sportdiensten hun activiteiten, die zij traditioneel organiseerden, inpikken door deze zelf te gaan inrichten. Dit kan niet de bedoeling zijn.

Om dit te vermijden is er slechts één remedie: *de overheid dient zich doelbewust bescheiden en ten dienste van op te stellen* of om terug te keren naar onze beeldspraak: de overheid dient zich doelbewust op te houden op één van de lagere treden van het podium en de sporters en hun clubs de hoogste eer laten in dit verhaal.

Wat betekent dit voor de gemeenten en de scholen, de twee andere partners in deze samenwerking? Ook de gemeente – en ik denk dat de burgemeester dat kan beamen – werkt voorwaarden scheppend. Op de eerste plaats hebben zij de belangrijke plicht om het lokale

sportbeleid mee vorm te geven. Zo zal de schepen van sport zijn beleidsplan baseren op de sportieve noden van zijn gemeente. Dit sportbeleid is afhankelijk van zeer veel verschillende factoren en kan enorm verschillen van gemeente tot gemeente. Het is aan de sportdienst om de kreten en noden op te vangen en kenbaar te maken aan de schepen van sport, die deze op zijn beurt aan het college moet rapporteren.

De samenwerking met de lokale clubs is hierbij van cruciaal belang. Een voorwaarde om te kunnen sporten is natuurlijk het kunnen beschikken over voldoende en goede sportinfrastructuur. Dat ook hier de gemeente een zeer belangrijke rol heeft te spelen staat buiten kijf en wordt trouwens in deze congresgemeente zeer mooi geïllustreerd. Daarom is de uitbouw en het beheer van sportinfrastructuur door de gemeenten van doorslaggevend belang. Niet alleen kunnen mensen niet sporten als er geen sportinfrastructuur voorhanden is, tevens zijn de kwaliteitseisen van de gebruikers en de kwaliteitsnormen van de regelgevende overheid zodanig hoog dat deze opdracht een omvangrijke opdracht is die een goed uitgekende visie vereist. De schepen van sport en zijn collega's in het college hebben hierin een zeer grote verantwoordelijkheid om deze sportinfrastructuurbehoefte van hun gemeente aan te kaarten, zodat ook het gemeentefonds voldoende kan bijdragen om Vlaanderen te laten sporten in een omgeving die aanzet tot sportbeoefening.

De rol van de school bestaat erin om enerzijds de promotionele activiteiten van de clubs en de gemeenten op te volgen en door te geven aan jongeren om hen op die manier aan te moedigen om aan sport te doen – zij kunnen via extra curriculaire sportactiviteiten de kinderen warm maken om naar een sportclub te gaan, door bijvoorbeeld de plaatselijke sportclubs uit te nodigen om

eens een initiatie te geven voor de kinderen van de school, anderzijds moet de school ook haar bijdrage doen door de schoolsportinfrastructuur die in Vlaanderen voldoende voorhanden is, ter beschikking te stellen van gemeenten, clubs en derden. Dat hierbij grondig overleg nodig is met de sportfunctionaris, is meer dan duidelijk en ook wij zullen op het Vlaams niveau daartoe de aanzetten geven. Nu vrijdag bijvoorbeeld is er een onderhoud gepland met de mensen van het onderwijs om precies op dit vlak vanuit de Vlaamse overheid die signalen te geven, opdat de schoolsportinfrastructuur mee ingeschakeld kan worden in het lokale sportbeleid.

De voorwaarde om te kunnen sporten blijft dus de aanwezigheid van voldoende sportinfrastructuur. Op dit moment is er evenwel geen extra budgettaire speelruimte voorzien om de gemeenten te kunnen ondersteunen in deze toch wel zeer zware investeringen in de bouw en renovatie van sportaccommodaties en dat spijt ons zeer. Ook zijn er onvoldoende financiële middelen om tussen te komen in bovenlokale sportinfrastructuurbehoefte en ook dat spijt ons zeer.

Vlaanderen als regio heeft echter nood aan een sportinfrastructuurbeleid zodat het lokale sportbeleid een flinke aanzet kan krijgen om zich te engageren en zonder vrees die grote financiële stap te zetten. Een vorm van cofinanciering kan veel gemeenten over de brug helpen.

Daarom wil minister Guy Vanhengel zich voor meer dan 200 procent inzetten om voor dit en volgend jaar extra budgettaire ademruimte te krijgen om te kunnen investeren in bovenlokale gemeentelijke sportinfrastructuur.

Dames en heren, het voordeel om bij aanvang van een congres te kunnen spreken is dat ik mij kan beperken tot het schetsen van de grote lijnen, in het volste vertrou-

REFERATEN DAG 1

wen dat de sprekers na mij met nog veel meer kennis van zaken alle onderwerpen tot in de details zullen aankaarten.

Ik hoop en ik denk dat ik u voldoende duidelijk heb gemaakt dat uw minister van sport zich in de beleidsplannen die hem in de korte tijd nog resten, op de eerste plaats zal richten op de sportclubs. De redenen hiervoor wil ik nog even kort voor u resumeren.

We zijn al met twintig procent sportende Vlamingen maar dit cijfer kan en moet volgens ons nog de hoogte in, daarvoor zullen en kunnen we op zeer korte termijn actie ondernemen.

Op langere termijn moeten we erin slagen om de politieke steun voor het sportgebeuren in Vlaanderen te versterken. Een politieke steun die in het verleden – en de cijfers van de voorzitter hebben dat aangetoond – onvoldoende hard werd gemaakt.

Het maatschappelijke belang van de sport wordt onvoldoende vertaald in budgetten. Ik geef u een paar voorbeelden. Het te vernieuwen decreet op het lokale sportbeleid of de wijzigingen die men vanuit de sector graag wil doorgevoerd zien, zou ongeveer tussen de € 12 500 000 en € 25 000 000 kunnen kosten. Geld dat er niet is en dat spijt ons zeer. Het zeer belangrijke decreet op de sportfederaties op kruissnelheid brengen kost € 500 000 tot € 750 000. Het aanvullen van de ontbrekende sportinfrastructuur heeft een kostenplaatje van € 100 000 000. Geld dat momenteel budgettair niet voorradig is. En laten we realistisch zijn, laten we zeer realistisch zijn, het is uitgesloten dat we dit soort bedragen op één jaar voor de verkiezingen kunnen bekomen door een wijziging van de budgetten binnen de Vlaamse regering. Zo werkt dat niet, hoe spijtig dat ook is.

Wat willen we dan wel doen? Wij willen met alle mogelijke middelen

ervoor zorgen dat die volgende Vlaamse regering bij de vorming en in haar beleidsvoornemens, de sport als **prioritaire** sector naar voren schuift. Wie de kranten leest moet gisteren of eergisteren zeker een interview opgemerkt hebben met de oude minister van cultuur die eens te meer zegt – en het is weer van dat: meer geld voor cultuur, meer geld voor cultuur, meer geld voor cultuur... *Wel dat zou wel kunnen als het geld er is, maar wel op één voorwaarde: dat het budget voor de sportsector na een inhaalbeweging gedaan te hebben voor de verloren tijd in gelijke mate mee stijgt. Het moet gedaan zijn met de culturele sector als prioritair beleidsdomein te beschouwen en met de sport daar als een klein onbelangrijk aangesel bij te nemen.*

Daar willen wij toe komen, als wij in dit jaar dat ons nog rest erin slagen om bij de vorming van die volgende Vlaamse regering in een situatie te komen waarbij we alle partijen, alle politici, en het Vlaamse parlement, kunnen overtuigen dat de sportsector een inhaalbeweging moet krijgen, dat die sportsector van een dergelijk maatschappelijk belang is dat wij daar de volgende jaren meer budgetten, meer middelen, meer mensen, meer mogelijkheden moeten voor uittrekken, dan denk ik dat wij op dat jaar meer gedaan hebben dan wat de ministers van sport de laatste twintig jaar gerealiseerd hebben. Dan zijn we vertrokken om tijdens de komende jaren een aantal zaken te realiseren waar geheel de sportsector naar vraagt: betere kwaliteitsbegeleiding, betere infrastructuur, meer mensen om het sportgebeuren te coördineren,...

En dit steeds met de visie van een Olympisch podium voor ogen: sportclubs en sportsector bovenaan, wij daar onder voorwaarden schepend, wij moeten het mogelijk maken. Als we dit realiseren dan hebben we, denk ik, naast het meer concrete, dagdagelijkse werk zoals bv. dat wielercentrum en nog een aantal andere die zullen volgen – maar waarvoor ik het privilege aan

de minister laat om ze aan een breed publiek kenbaar te maken – schitterend werk geleverd. Tevens hebben we partners nodig: het ISB, de sportclubs en die 900 000 sportende Vlamingen. Als we erin slagen om die groep te bewegen en om tegen die groep mensen te zeggen, kijk wij willen sport op de politieke agenda plaatsen, wij willen ervoor gaan, jullie activiteiten, jullie vrijwillige inzet, jullie tijd en energie zal ten volle gewaardeerd worden... Als we daar in slagen dan denk ik dat we in zo'n positie komen dat de sport, om het in politieke termen te zeggen *incontournable* zal worden voor die Vlaamse regering.

Ik hoop dat dit congres, waar heel wat mensen uit de sportsector bij elkaar zitten die met kennis van zaken over die sector kunnen spreken, ook daarvoor zijn vruchten kan afwerpen. We zullen de werkzaamheden van dit congres – we zijn hier met een paar medewerkers – zeer intensief volgen en wij zien uit naar de besluiten die hier naar voor geschoven zullen worden. Tenminste diegene die nuttig en haalbaar zijn om de sportsector, de clubs en de honderdduizenden sportbeoefenaars, op het hoogste trapje te plaatsen. Om dit mee in de praktijk te brengen zal u in uw minister van sport een stevige supporter vinden.

Het is dan ook met heel veel overtuiging dat ik u een boeiend en een creatief congres wil toewensen. Ik dank u.

Stefan Ector
kabinetschef minister Guy Vanhengel

Trefwoord(en): ISB-congres, sportbeleid, overheid, sportdiensten, sportclubs